

Архивски број: 08-255/3
_____ година 12-03-2025

Постапувајќи по претставка бр. 08-255/1 од 26.2.2025 година поднесена од _____
_____ Македонија, со адреса на _____
_____ во Скопје, застапувано од _____, против Министерство за дигитална
трансформација на Република Северна Македонија, со седиште на бул. Св. Кирил и Методиј
бр. 54 во Скопје, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација врз основа на член
21, став 1, точка 14 од Законот за спречување и заштита од дискриминација (Сл. Весник на
РСМ бр. 258/2020) на ден 6.3.2025 година го донесе следниот

ЗАКЛУЧОК за отфрлање на претставка поради ненадлежност

СЕ ОТФРЛА претставката заведена под бр. 08-255/1 од 26.2.2025 година, поднесена од
_____ Македонија, поради ненадлежност.

Образложение

На ден 26.2.2025 година до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација беше
доставена претставка, заведена под бр. 08-255/1, поднесена од _____

Претставката се однесува на наводна дискриминација врз основа на јазик и национално или
етничко потекло, која произлегува од Упатство за користење на апликации за контрола на
родители, објавено од страна на Министерството за дигитална трансформација.

Имено, Министерството за дигитална трансформација објавило Упатство за користење на
апликации за контрола на родители, во кое некои од препорачаните апликации биле: google
family link, apple screen time, qustodio, Norton family, amazon Appstore, youtube kids.

Подносителите истакнуваат дека според податоци објавени од страна на Државниот завод за
статистика, за 2022 година, од вкупно 1.829.956 резидентно население, само 694.465 се
изјасниле дека познаваат најмалку еден странски јазик. Понатаму забележуваат дека 37,94%
од вкупното население и најмногу 57,71% од репродуктивното население е население кое се
изјаснило дека познаваат најмалку еден странски јазик, додека точни податоци за познавање
на англиски јазик како втор јазик нема.

Истакнуваат дека според член 21 од Генералниот коментар 20 на Комитетот на социјални,
економски и културни права при Обединетите нации, „дискриминацијата врз основа на јазик
или регионален акцент често е тесно поврзана со нееднаков третман врз основа на
национално или етничко потекло, а јазичните бариери може да го попречат уживањето на
многу права од пактот. Затоа информациите за јавните добра и услуги треба да бидат колку
што е можно на јазиците што ги зборуваат малцинствата, а државите членки треба да
обезбедат дека сите јазични барања во врска со вработувањето и образованието се засноваат
на разумни и објективни критериуми“.

Поради тоа, подносителите бараат да се истражи дали има прекршување на Законот за
спречување и заштита од дискриминација, односно кое лице го сторило, одобрило и
дозволило Министерството да објави упатство за продукти изготвени на глобално ниво, од
компанији со седишта во САД и Шпанија, каде нивните веб страни и упатства за употреба на
продуктите кои ги нудат се делумно или целосно непреведени на македонски јазик.

На ден 27.2.2025 година, подносителите доставија Дополнување на претставката на електронската адреса на Комисијата, заведено под арх. бр. 08-255/2.

Видно од дополнувањето, Здружението се има обратено до Министерството за економија и труд, со барање да се испита дали таквото ограничување на пристапот кон тие услуги ги крши правата на потрошувачите согласно Законот за заштита на потрошувачите, кој гарантира услугите кои се понудени на пазарот да бидат достапни за сите потрошувачи, без дискриминација по основ на јазик. Наведуваат дека родителите кои не се во можност да ги користат овие алатки поради јазични бариери се ставени во неповолна положба, бидејќи не можат целосно да ги контролираат и управуваат со онлајн активностите на своите деца. Во прилог доставуваат принтскрин од веб страните на препорачаните апликации.

Член 6 од Законот за спречување и заштита од дискриминација ја дефинира дискриминацијата на следниот начин:

„Дискриминација е секое разликување, исклучување, ограничување или давање првенство што се заснова на дискриминаторска основа, со сторување или несторување, што имаат за цел или резултат спречување, ограничување, признавање, уживање или остварување на правата и слободите на одредено лице или група на еднаква основа со други“.

Во таа насока, **член 5 од Законот** ја забранува дискриминацијата врз основа на *„раса, боја на кожа, потекло национална или етничка припадност, пол, род, сексуална ориентација, родов идентитет, припадност на маргинализирана група, јазик, државјанство, социјално потекло, образование, религија или верско уверување, политичко уверување, друго уверување, попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, лично својство и општествен статус или која било друга основа“.*

По разгледувањето на претставката, Комисијата констатира дека адресираниот проблем не спаѓа во рамки на законските надлежности на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, предвидени во член 21 од Законот за спречување и заштита од дискриминација.

Имено, во конкретниот случај станува збор за упатство објавено од страна на Министерството за дигитална трансформација кое не е задолжително ниту обврзувачко, туку служи како помошно средство или насока за користење на апликации за контрола од родителот. Упатството содржи два чекори: 1. Избор на соодветна апликација (каде како препорачани се наведуваат неколку апликации) и 2. Инсталирање и поставување. Оттука, следењето на упатството и дадените чекори е доброволно.

Притоа, со цел упатството да биде предмет на преиспитување во постапка за заштита од дискриминација, треба да постојат индиции за дискриминаторски третман врз основа на заштитна карактеристика предвидена во член 5 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, кој третман произлегува од самото упатство. Меѓутоа, иако наводите од претставката вклучуваат дискриминаторска основа, сепак не постои повреда на право со која би можело да се воспостави каузална врска.

Земено предвид горенаведеното, се одлучи како во диспозитивот на овој заклучок.

Комисија за спречување и заштита од
дискриминација
Претседател
Лимко Беџароски

Доставено до: